

SUOMEN PANKIN
JOHTOKUNTA.

Helsingissä

Joulu kuun 5 p. 1923.

Eduskunnan Pankkivaltuusmiehille.

N° 71.

*Scap 7/12 23 Lito 11/12 23
Lito 141*

Oulun Kauppakamari on lähettänyt Johtokunnalle ohellisen, Herroille Pankkivaltuusmiehille osoitetun kirjelmän Johtokunnan kautta perille toimitettavaksi. Kauppakamari esittää että ryhdyttäisiin pikaisiin toimenpiteisiin Suomen Pankin toisen konttorin avaamiseksi Oulun läänissä ja että uusi konttori sijoitettaisiin Rovaniemelle.

Perustellen esitystään, Kauppakamari toteaa että Oulun konttorin vaihto, joka v. 1914 oli 44,2 milj. markkaa, v. 1922 oli 1464,6 miljoonaa, mikä tietää 33-kertaista nousua. Kun otetaan huomioon että liikkeessä oleva setelistö on tämän ajan kuluessa lisääntynyt noin 10-kertaiseksi, käy selville että Pohjois-Suomen rahaliike nykyään tarvitsee suhteellisesti paljon suuremman osan setelistöä kuin ennen sotaa. Etenkin Oulun pohjoisempaan olevilla seuduilla on laajassa mitassa harjoitetun puutavaraliikkeen vuoksi käteisten maksuvälineiden kysyntä huomattavan suuri ja rahan kuljetuskustannukset liikkeille rasittavat, koska

rahat ovat perille toimitettavat joko postitse tai yksityispankkien välityksellä. Koska kaikissa muissa Suomen läänissä paitsi Mikkelin ja Oulun lääneissä on kussakin useampi kuin yksi konttori, pitää Kauppakamari että pyyntö uuden konttorin perustamisesta Oulun lääniin on varsin kohtuullinen.

Johtokunta on hankkinut Pankin Oulun konttorin luvun asiasta. Lausunnosta, joka seuraa tämän mukana, käy selville että konttori ei ole asettanut puoltamaan Kauppakamarin esitystä. Huomauttaen että liikeolot Rovaniemellä vielä ovat siksi vähän kehittyneet, että Pankin asiakkaiksi sopivien toiminimien lukumäärä siellä luultavasti supistuisi alle puolen kymmenen, ei konttori pidä konttorin perustamista Rovaniemelle tarpeellisena, mutta ehdottaa kuitenkin vaihtoehtoisesti toimenpiteitä rahaliikenteen helpottamiseksi siellä : - joko rahanvaihtoa ja postilähetysvekseli liikettä hoitavan asioimiston perustamista Rovaniemelle tai sopimusta jonkin yksityispankin Rovaniemessä toimivan haaran konttorin kanssa, joka olisi velvollinen pitämään suurehko käsikassaa rahavaihtoa ja postilähetysliikettä varten ja jolle tästä toiminnasta suoritettaisiin sopiva korvaus.

Asiata käsitellessään on Johtokunta tullut siihen

vakaumukseen, että konttorin perustamista Rovaniemelle ainakaan toistaiseksi ei voida pitää tarpeen vaatimana, ja on Johtokunta myöskin sitä mieltä että Oulun konttorin vaihtoehtoisesti esiintuomaa ajatusta jonkun yksityispankin käyttämisestä Pankin asiamiehenä ei missään tapauksessa voitane hyväksyä. Näin ollen voisi tulla kysymykseen ainoastaan oman asioimiston perustaminen, jos päätettäisiin ulottaa Pankin toiminta Rovaniemeen. Koska kuitenkin kysymys siitä onko Pankin ylimalkaan ylläpidettävä konttoreita muualla kuin läänien pääkaupungeissa ja eikö ehkä olisi syytä lakkauttaa muutamia Pankin nykyäänkin toimivista pienimmistä konttoreista vielä ole periaattessakaan ratkaistu eikä todennäköisesti saavuta ratkaisuun ennenkun Ohjesäännön uusimisen yhteydessä, saa Johtokunta puolestaan ehdottaa että Oulun Kauppakamarin esitys tällä kertaa saisi raueta.

August Rönkä

Ernst Sjöstrand

L. J. A. A. A.

J. L. L.

H. P. A.

Suomen Pankin Herroille Pankkivaltuusmiehille.

Harkittuaan keinoja Pohjois-Suomen rahaliikkeen edistämiseksi ja helpottamiseksi saa Oulun Kauppakamari kunnioittaen kääntyä Herrojen Pankkivaltuusmiesten puoleen seuraavalla esityksellään:

Pohjois-Suomen elinkeinoelämän ja nimenomaan puutavaraliikkeen kehittyessä on, kuten luonnollista, myöskin sen rahaliike vuosi vuodelta vilkastunut. Varsin suuri on tämä rahaliikkeen vilkastuminen ollut viimeisinä sodanaikaisina sekä sen jälkeisinä vuosina kasvaen tänä aikana tuntuvasti yli sen määrän, mikä liikkeeseen laskettujen maksuvälineiden paljous edellyttäisi. Tukeaksemme esittämäämme mainitsemme vain, että Suomen Pankin Oulun konttorin vaihto oli v. 1914 44.2, v. 1922 1,464.6 milj. mk., mikä tietää 33-kertaista nousua. Tätä vastaa samanaikainen liikkeessä olevan setelistön 12-kertainen lisääntyminen, joten siis Pohjois-Suomen rahaliike nykyään tarvitsee setelistöstä suhteellisesti paljon suuremman osan kuin ennen sotaa.

Rahaliikkeen täten lisääntyessä on pitkin aikaa tultu kokemaan, että ainoastaan yhden Suomen Pankin konttorin sijaitseminen Oulun läänissä ei riitä antamaan mainitulle liikkeelle sitä helppoutta ja joustavuutta, mikä on kaikelle, mutta eritoten Pohjois-Suomen laajalla alueella toimivalle liike-elämälle välttä-

mätön. Käteisten maksuvälineiden kysyntä on Oulua pohjoisempana olevilla seuduilla sangen suuri, varsinkin siellä laajassa mitassa harjoitettavan puutavaraliikkeen vuoksi. Kun Suomen Pankin pohjoisin konttori on Oulussa, on tarvittava käypä raha pääasiallisesti täältä sinne hankittava melkoisin vaikeuksin ja suurilla kustannuksilla, mikäli ei puheenaolevilla seuduilla liikkeellä oleva raha riitä kysyntää tyydyttämään. On kuitenkin huomattava, että vuosittain metsänostojen, -hakkuiden sekä uittojen yhteydessä siellä liikkeelle lasketut suuret rahamäärät eivät pysähdy sinne uusissa samanlaisissa tilaisuuksissa maksuihin käytettäviksi, vaan pyrkivät etelämmäksi. Kun siis on suurempien käteismaksujen, esim. työtilien, suorittaminen kysymyksessä, ovat tarvittavat rahamäärät pohjoisille maksupaikkakunnille kussakin yksityistapauksessa ennakolta huolehdittavat joko käyttämällä postin välitystä tai muilla keinoin. Kalliit rahan kuljetuskustannukset tulevat täten, tapahtuipa rahojen hankkiminen sitten pohjoisessa toimivien yksityispankkien välityksellä tai muuten, rasittamaan Pohjois-Suomen muutenkin epäedullisissa oloissa toimivaa liike-elämää kohottamalla sen liikekustannuksia.

Tarkastettaessa Suomen Pankin tällä hetkellä toiminnassa olevien konttorien sijoitusta, tehdään se huomio, että Suomen Pankin tehtävästä olla maan rahaliikkeen edistäjänä ja helpottajana on muualla Suomessa, paitsi Oulun läänissä, huolehdittu melkoisen tiheällä haarakonttoriverkolla. Se on, paitsi läänien pääkaupunkeihin, ulotettu vähäisempiinkin liikekeskuksiin, mikäli niiden ympäristöjen liike on konttoria toimintansa helpottamiseksi tarvinnut. Jos Uudenmaan lääni jätetään luvusta pois, on kaikissa muissa paitsi vähäisessä Mikkelin läänissä ja Oulun läänissä useampi kuin yksi konttori.

Näin ollen olisi yhden uuden konttorin avaaminen Oulun läänin pohjoisosassa sekä Pohjois-Suomen elämälle erittäin tärkeä että myöskin kohtuullinen toimenpide. Mitä taas tulee uuden konttorin paikkaan, antaa nykyisen ja odotettavissa olevan liikkeen suuus epä-mättömän etusijan Rovaniemelle. Perä-Pohjolan ja Lapin liikkeen pääreittihän on Kemijokilaakso, jonka keskuspaikka Rovaniemi on. Kun

Rovaniemi
liikkeen
taa, et
ryhtyä
konttor
va kont
sieltä
ja Pets
Herroil

Rovaniemi itsessään on melkoinen liikepaikka, jossa useat suuret liikkeet toimintaansa harjoittavat, voidaan täydellä syyllä odottaa, että sinne perustettava uusi konttori alusta alkaen voisi ryhtyä harjoittamaan kaikkea sitä liikettä, mitä Suomen Pankki konttoriensa kautta harjoittaa. Sitäpaitsi Rovaniemellä avattava konttori tulisi palvelemaan koko sitä suurta liikettä, mikä sieltä edelleen haaraantuu Kittilään, Sodankylän kautta Ivaloon ja Petsamoon saakka sekä Kemijärvelle ja sen ympäristöön.

Ylläolevaan viitaten rohkenemme kunnioittavimmin Herroille Pankkivaltuusmiehille esittää,

että ryhdyttäisiin pikaisiin toimenpiteisiin Suomen Pankin toisen konttorin avaamiseksi Oulun läänissä ja että uusi konttori sijoitettaisiin Rovaniemelle.

Oulussa syyskuun 22 päivänä 1923

Oulun Kauppakamarin puolesta:

F. A. Rinne

J. Aarnonpöytä

SUOMEN PANKIN

KONTTORI

Oulussa

Marras kuun 24 p. 1923.

N:o 1164.

Suomen Pankin Johtokunnalle,

H e l s i n k i.

Tuli 26 XI-1923

Vast.

Palauttaen asiakirjat, jotka tänne lähetettiin Johtokunnan kirjeen N:o 390 pr. 16/11 kera, saa konttori kunnioittaen lausuntonaan Rovaniemelle perustettavaksi anotun konttorin suhteen esittää seuraavaa:

Vaikkakin anomus - nähtävästi vastoin tavallisuutta - on tehty sen paikkakunnan ulkopuolelta, johon konttoria perustettavaksi toivotaan, eikä myöskään minkäänlaisia laskelmia taikka sitoumuksia aiotun konttorin kannattavuudesta ole ilmituotu, on kai, kuten anojat lausuvat, varmaa, että Rovaniemellä rahaliikenteen vuosi vuodelta lisääntyneestä erityisesti rahan vaihto ja sen paikkakunnalle lähettämisen sekä sieltä taas ajoittain palauttamisen tuottaa vallankin rahalaitoksille, eritoten yksityispankeille, tuntuvaakin hankaluutta, joskin yksityiset siitä vähemmän kärsivät. Miten suuressa mitassa taas Suomen Pankki ohjesääntönsä 1 §:n määräysten mukaan on velvollinen yksityisiä rahalaitoksia tällais- ten toimenniteitten muodossa avustamaan, ei konttori katso voitavansa ryhtyä tulkitsemaan.

Huomioonottaen, ettei Pankki katso olevansa tilaisuudessa myöntämään nytkään toimiville konttoreilleen oikeutta diskontata tavaravekseleitä tai myöntää hypoteekki- ja kassakreditiviilainoja muuta kuin sangen ahtaissa puitteissa,

SUOMEN PANKIN

KONTTORI

Oulussa

Kuun

p. 192

N:o

Suomen Pankin Johtokunnalle,

H e l s i n k i .

(jatkoa 1.)

tuntuu siltä, ettei nyt olisi Rovaniemellekään perustettava uutta konttoria, jolle tietysti olisi, jos sitä kannattavaksi aiotaan, myönnettävä ainakin jonkun verran mainittua luotto-oikeutta. Mutta muutoinkin lienevät liikeelot Rovaniemellä vielä siksi vähän kehittyneet, että Suomen Pankin asiakkaiksi sopivien toiminimien lukumäärä siellä luultavasti supistuisi alle puolen kymmenen.

Kuitenkin olisi konttorin mielestä Rovaniemen hyväksi ryhdyttävä jonkinlaisiin toimenpiteisiin rahaliikenteen siellä helpottamiseksi ja saa konttori tässä suhteessa tehdä kaksi vaihtoehtoista ehdotusta:

1) Että Pankki avaisi, kuten sillä aikaisemmin on ollut Sortavalassa ja Käkisalmessakin, Rovaniemelle asiointon, jonka tehtävänä olisi vaihtaa rahaa sekä asettaa ja lunastaa postilähetysvekseleitä. Mutta koska tässä tapauksessa asiointon hoitajan sekä kasöörin palkkaukset kuin myös huoneusto holvineen tuottaisi Pankille tuntuvia kustannuksia, vaikkakin asiointon aukiolojen ehkä voisi supistaa pariksi yksityispankkien viimeiseksi aukiolotunniksi päivässä, on konttorissa ajateltu

2) sellaista menettelyä, että Suomen Pankki suorittaisi jonkun määrätyn vuosipalkkion jollekulle Rovaniemellä työskentelevälle yksityispankinhaarakonttorille, joka olisi

SUOMEN PANKIN

KONTTORI

Oulussa

kuun ..... p. 192.....

N:o .....

Suomen Pankin Johtokunnalle,

H e l s i n k i .

(jatkoa 2.)

velvollinen lunastamaan Suomen Pankin postivekseleit^ä ja myymään suurimääräisiäkin postilähetysvekseleit^ä muille paikkakunnalla oleville yksityispankkien haerakonttoreille sekä ottaisi tehtäväkseen toimittaa rahan vaihdon ja siten siellä pitämään suurehkon käteiskassan.

Koska kuitenkin jokainen yksityispankki olisi pakotettu laskemaan korkoa suuremmalle käteiskassalle, tulisi Suomen Pankille edullisemmaksi, jos se voisi pitää tällaisen vaihtorahaston siinä yksityispankissa, joka rahan vaihdon ottaisi tehtäväkseen.

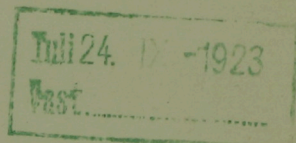
A. Puustinen

Oulun Kauppakamari,

Oulu.
□□□□□□

Oulussa syys- kuun 22 p:nä 1923

Vapaakirje N:o 8.

Suomen Pankin Johtokunnalle.

Teidän kauttanne ja tiedoksenne on meillä tämän mukana kunnia lähettää Suomen Pankin Pankkivaltuusmiehille osoitettu esityksemme, joka koskee Suomen Pankin konttorin a-vaamista Rovaniemellä.

Oulun Kauppakamarin puolesta:

E. A. Piimä

Namohjörst